

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Tausta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lukiolakia, ylioppilastutkinnosta annettua lakia, oppivelvollisuuslakia sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on mahdollistaa englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen tiukasti rajatuin kriteerein, luoda lukiodiplomeille valtakunnalliset kriteerit sekä mahdollistaa pakollisen ylioppilastutkintokokeen korvaaminen taito- ja taideaineen kokeella. Tavoitteena on selkeyttää oppimisen tuen järjestelmää ja yhtenäistää tukiketjua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Osana oppimisen tukea hallitus säättää lukio-opiskelijoiden oikeudesta tukiopetukseen varmistaakseen jokaiselle opiskelijalle riittävän tuen edetä lukio-opinnoissa. Tarkoituksena on myös uudistaa lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä vastaamaan paremmin lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Tavoitteet

Ehdotetuilla lukiolain muutoksilla vahvistettaisiin lukiolaisten oikeutta oppimisen tukeen. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi opiskelijoiden oikeudesta saada tuki- ja erityisopetusta. Tiedonsiirtoa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen välillä lisättäisiin niiden opiskelijoiden osalta, joilla on perusopetuksen päättyessä ollut voimassa oleva erityisen tuen päätös.

Esityksessä ehdotetaan lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamista siten, että kattava lukioverkko säilyisi. Tavoitteena on turvata lukiokoulutuksen järjestäminen alueilla, joilla lasten ja nuorten määrä vähenee voimakkaasti. Rahoitusjärjestelmän uudistamisen tavoitteena on, että lukiokoulutuksen rahoitus vastaisi paremmin lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Lukion rahoitukseen sisältyvää pienten lukioiden

korotusta uudistettaisiin tukemaan koulutuksen saavutettavuutta ja sivistyksellisten oikeuksien toteutumista. Samalla edistetään rahoitusvastuun tasapuolista jakautumista kuntien kesken kotikunnittain.

Ylioppilastutkintoa uudistetaan mahdollistamalla englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen tiukasti rajatuin kriteerein ja varmistamalla, että englanninkielinen koulutustarjonta ei uhkaa kansalliskielistä koulusivistystä, vaan vahvistaa Suomen houkuttelevuutta kansainvälisten toimijoiden ja paluumuuttajien keskuudessa. Lisäksi pakollisen ylioppilastutkintokokeen korvaaminen taito- ja taideaineen kokeella olisi jatkossa mahdollista. Ylioppilastutkinnossa opiskelija osoittaa omaksuneensa lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot, joten ylioppilastutkinnon kokeen korvaava lukiodiplomi olisi mahdollista suorittaa nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvissä pakollisissa taito- ja taideaineissa; musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa

Lukiolain tilauskoulutusta koskevaan säännökseen ehdotetaan tehtäväksi voimassa olevaa sääntelyä selkeyttäviä muutoksia. Tarkennusten tarkoituksena on puuttua tilauskoulutuksessa havaittuihin epäkohtiin muun muassa tilauskoulutussovimusten sisällössä ja opiskelijoiden tietoisuudessa omasta asemastaan.

Vastausohjeet vastaanottajille

Opetus- ja kulttuuriministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne esitysluonnoksesta. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunnon voi antaa suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon.

Lausunnon antaakseen vastaajan on rekisteröidyttävä ja kirjauduttava lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Mikäli et halua rekisteröityä palveluun, lausunnon voi lähettää myös sähköpostitse opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon (kirjaamo.okm@gov.fi). Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/33945/2023. Opetus- ja kulttuuriministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne esitysluonnoksesta. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunnon voi antaa suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon.

Ministeriöiden, joilla on käytössä VAHVA, on vietävä lausuntonsa VAHVAAan asialle VN/33945/2023.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan Hankeikkunassa ja lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 4.6.2024.

Valmistelijat

Lisätietoja antavat:

asiantuntija Helmi Pulkkinen (sähköposti: helmi.pulkkinen(at)gov.fi, puhelin +358 295 330 267)

ylivohtaja Petri Lempinen (sähköposti: petri.lempinen(at)gov.fi, puhelin +358 295 330 180)

asiantuntija Johannes Peltola (sähköposti: johannes.peltola(at)gov.fi, puhelin +358 295 330 292) (rahoitus)

opetusneuvos Heikki Blom (sähköposti: heikki.blom(at)gov.fi, puhelin +358 295 330 074) (englanninkielinen lukiokoulutus ja taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeet)

Linkit

<https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM060:00/2023> - Hankeikkunan sivu

<https://okm.fi/sv/projekt?tunnus=OKM060:00/2023> - Hankeikkuna på svenska

Liitteet:

[Pääasiallinen_sisältö_sv_nnu.pdf](#)

[Lukion_pykäläluonnokset_sv_nnu.pdf](#)

[Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle.pdf](#)

Jakelu:

Aalto-yliopisto

Ada Äijälän koulu O/Y

Aikuislukioliitto ry

Aineopettajaliitto AOL ry

Akaan kaupunki

Akava ry

Alajärven kaupunki

Alavuden kaupunki

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry

Apollon Yhteiskoulun Kannatusyhdistys ry

Asikkalan kunta

Askolan kunta

Aurinkorannikon suomalaisen koulun säätiö sr

Björneborgs svenska samskolas aktiebolag

Digi- ja väestötietovirasto
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Englantilaisen koulun säätiö sr
Enontekiön kunta
Erilaisten oppijoiden liitto ry
Espoon kaupunki
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Finlands Svenska Lärarförbund FSL rf
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf
Forssan kaupunki
Föreningen för Svenska samskolans i Tammerfors upprätthållande rf
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin eurooppalainen koulu
Helsingin kansainvälisen koulun vanhempainyhdistys ry
Helsingin kaupunki
Helsingin ranskalais-suomalainen koulu
Helsingin Rudolf Steiner -koulun kannatusyhdistys ry
Helsingin Uusi yhteiskoulu Oy
Helsingin yliopisto
Huittisten kaupunki
Hyvinkään kaupunki
Hämeenkyrön kunta
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Isonkyrön kunta
Itä-Hämeen kansansivistystyön säätiö sr
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun säätiö sr
Itä-Suomen yliopisto
Jakobstad stad / Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Joroisten kunta
Joutsan kunta

Juuan kunta
Juvan kunta
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Jyväskylän yliopisto
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaarinan kaupunki
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kalevan lukion kannatusyhdistys ry.
Kangasalan kaupunki
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannuksen kaupunki
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Kaustisen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keuruun kaupunki
Kimitoöns kommun / Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholms kommun / Mustasaaren kunta
Kosken TI kunta
Kotka Svenska Samskolas Garantiförening r.f.
Kotkan kaupunki
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouluyhdistys Pestalozzi Schulverein Skolföreningen r.y.
Kouvolan kaupunki
Kristinestad stad / Kristiinankaupunki
Kronoby kommun / Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kulosaaren yhteiskoulun osakeyhtiö
Kunta- ja hyvinvointialueyöntajajat KT
Kuopion kaupunki

Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kuusamon kaupunki
Kuvataideopettajat ry
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Lahden Rudolf Steiner-koulun Kannatusyhdistys ry
Lahden yhteiskoulun säätiö sr
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin yliopisto
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lapuan kaupunki
Laukaan kunta
Lauttasaaren yhteiskoulun kannatusyhdistys ry
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry
Limingan kunta
Lohjan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Loviisan kaupunki
Luumäen kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Maahanmuuttovirasto
Maanviljelyslyseon osakeyhtiö
Malax kommun / Maalahden kunta
Merikarvian kunta
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Munkkiniemen koulutussäätiö sr
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta

Nykarleby stad / Uusikaarlepyy
Närpes stad / Närpiön kaupunki
Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
Opetushallitus
Orimattilan kaupunki
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Oulun yliopisto
Oulunkylän yhteiskoulun kannatusyhdistys r.y.
Outokummun kaupunki
Oy Helsingin Yhteiskoulu ja Reaalilukio
Padasjoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad / Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun / Pedersören kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkkalan kunta
Pohjois-Haagan yhteiskoulu oy
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Portaanpää ry
Porvoon kaupunki
Posion kunta
Pro Lukio ry
Pudasjärven kaupunki
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborgs stad / Raaseporin kaupunki
Raudaskylän Kristillinen Opisto r.y.
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta

Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Rovaniemen kaupunki
Saamelaiskäräjät
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
SASKY koulutuskuntayhtymä
Sastamalan kaupunki
Savitaipaleen kunta
Savon koulutuskuntayhtymä
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Sievin kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta
Sivistystyönantajat ry
Skolgarantiföreningen r.f.
Sodankylän kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
STTK ry
Sulkavan kunta
Suomalaisen yhteiskoulun osakeyhtiö
Suomalais-venäläinen koulu
Suomen Adventtikirkko
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Englanninopettajat ry
Suomen Kansanopistoyhdistys ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen lukioiden erityisopettajien yhdistys SLEO ry
Suomen Lukiolaisten Liitto ry
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys ry
Suomen Lähilukioyhdistys ry
Suomen Musiikinopettajien liitto SMOL ry
Suomen opinto-ohjaajat SOPO ry
Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry
Suomen Rehtorit ry
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Suomenopettajat ry
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Sysmän kunta

Säkylän kunta
Taideyliopisto
Taivalkosken kunta
Tampereen kaupunki
Tampereen Steiner-koulu yhdistys r.y.
Tampereen Yhteiskoulun Säätiö sr
Tampereen yliopisto
Tervolan kunta
Teuvan kunta
Tilastokeskus
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Tornion kaupunki
Touko Voutilaisen koulusäätiö sr
Turun kaupunki
Turun yliopisto
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Töölön Yhteiskoulu Osakeyhtiö
Uvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenkaupungin kaupunki
Vaalán kunta
Vaasan kaupunki
Valkeakosken kaupunki
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vammaisten henkilöiden neuvottelukunta VANE
Vantaan kaupunki
Vesannon kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viipurin Reaalikoulu Oy
Viitasaaren kaupunki
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Vörå kommun / Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Yksityiskoulujen Liitto ry
Ylioppilastutkintolautakunta
Ylitornion Yhteiskoulun Kannatusosakeyhtiö
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Åbo Akademi
Ähtärin kaupunki
Äidinkielen opettajain liitto ry
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta
2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset
3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset
4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset
5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset
6. Tilaukoulutusta koskevat säädösehdotukset
7. Muut kommentit

Lempinen Petri
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Pulkkinen Helmi
Opetus- ja kulttuuriministeriö